

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం
॥ ప్రథమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యం

॥ ప్రథమోఽధ్యాయః ॥

సచ్చిదానందరూపాయ విశ్వోత్పత్త్యాదిహేతవే ।

తాపత్రయవినాశాయ శ్రీకృష్ణాయ వయం నమః ॥ 1.1 ॥

యం ప్రవ్రజంతమనుపేతమపేతకృత్యం

ద్వైపాయనో విరహకాతర ఆజహావ ।

పుత్రేతి తన్మయతయా తరవోఽభినేదుః

తం సర్వభూతహృదయం మునిమానతోఽస్మి ॥ 1.2 ॥

నైమిషే సూతమాసీనమభివాద్య మహామతిం ।

కథామృతరసాస్వాదకుశలః శౌనకోఽబ్రవీత్ ॥ 1.3 ॥

శౌనక ఉవాచ

అజ్ఞానధ్వాంతవిధ్వంసకోటిసూర్యసమప్రభ ।

సూతాఖ్యాహి కథాసారం మమ కర్ణరసాయనం ॥ 1.4 ॥

భక్తిజ్ఞానవిరాగాఘో వివేకో వర్ధతే మహాన్ ।

మాయామోహనిరాసశ్చ వైష్ణవైః క్రియతే కథం ॥ 1.5 ॥

ఇహ ఘోరే కలౌ ప్రాయో జీవశ్చాసురతాం గతః ।

క్లేశాక్రాంతస్య తస్యైవ శోధనే కిం పరాయణం ॥ 1.6 ॥

శ్రేయసాం యద్భవేచ్ఛేయః పావనానాం చ పావనం |
కృష్ణప్రాప్తికరం శశ్వత్సాధనం తద్వదాధునా || 1.7 ||

చింతామణిర్లోకసుఖం సురద్రుః స్వర్గసంపదం |
ప్రయచ్ఛతి గురుః ప్రీతో వైకుంఠం యోగిదుర్లభం || 1.8 ||

సూత ఉవాచ
ప్రీతిః శౌనక చిత్తే తే హ్యతో వచ్చి విచార్య చ |
సర్వసిద్ధాంతనిష్పన్నం సంసారభయనాశనం || 1.9 ||

భక్త్యోఘవర్ధనం యచ్ఛ కృష్ణసంతోషహేతుకం |
తదహం తేఽభిధాస్యామి సావధానతయా శృణు || 1.10 ||

కాలవ్యాలముఖగ్రాసత్రాసనిర్ణాశహేతవే |
శ్రీమద్భాగవతం శాస్త్రం కలౌ కీరేణ భాషితం || 1.11 ||

ఏతస్మాదపరం కించిన్మనఃశుద్ధ్యై న విద్యతే |
జన్మాంతరే భవేత్పుణ్యం తదా భాగవతం లభేత్ || 1.12 ||

పరీక్షితే కథాం వక్తుం సభాయాం సంస్థితే శుకే |
సుధాకుంభం గృహీత్వైవ దేవాస్తత్ర సమాగమన్ || 1.13 ||

శుకం నత్వావదన్ సర్వే స్వకార్యకుశలాః సురాః |
కథాసుధాం ప్రయచ్ఛస్వ గృహీత్వైవ సుధామిమాం || 1.14 ||

ఏవం వినిమయే జాతే సుధా రాజ్ఞా ప్రవీయతాం |
ప్రపాస్యామో వయం సర్వే శ్రీమద్భాగవతామృతం || 1.15 ||

క్వ సుధా క్వ కథా లోకే క్వ కాచః క్వ మణిర్మహాన్ |
బ్రహ్మరాతో విచార్యైవం తదా దేవాంజహాస హా || 1.16 ||

అభక్తాంస్తాంశ్చ విజ్ఞాయ న దదౌ స కథామృతం |
శ్రీమద్భాగవతీ వార్తా సురాణామపి దుర్లభా || 1.17 ||

రాజ్ఞో మోక్షం తథా వీక్ష్య పురా ధాతాపి విస్మితః |
సత్యలోకే తులాం బద్ధ్వాతోలయత్సాధనాన్యజః || 1.18 ||

లఘూన్యన్యాని జాతాని గౌరవేణ ఇదం మహాత్ |
తదా ఋషిగణాః సర్వే విస్మయం పరమం యయుః || 1.19 ||

మేనిరే భగవద్రూపం శాస్త్రం భాగవతం కలౌ |
పఠనాచ్ఛ్రవణాత్సద్యో వైకుంఠఫలదాయకం || 1.20 ||

సప్తాహేన శ్రుతం చైతత్సర్వథా ముక్తిదాయకం |
సనకాద్యైః పురా ప్రోక్తం నారదాయ దయాపరైః || 1.21 ||

యద్యపి బ్రహ్మాసంబంధాచ్ఛ్రుతమేతత్సురర్షిణా |
సప్తాహశ్రవణవిధిః కుమారైస్తస్య భాషితః || 1.22 ||

శౌనక ఉవాచ
లోకవిగ్రహముక్తస్య నారదస్యాస్థిరస్య చ |
విధిశ్రవే కుతః ప్రీతిః సంయోగః కుత్ర తైః సహ || 1.23 ||

సూత ఉవాచ
అత్ర తే కీర్తయిష్యామి భక్తియుక్తం కథానకం |
శుకేన మమ యత్ప్రోక్తం రహః శిష్యం విచార్య చ || 1.24 ||

ఏకదా హి విశాలాయాం చత్వార ఋషయోఽమలాః |
సత్సంగార్థం సమాయాతా దదృశుస్తత్ర నారదం || 1.25 ||

కుమారా ఉచుః

కథం బ్రహ్మాండీనముఖః కుతశ్చింతాతురో భవాన్ |
త్వరితం గమ్యతే కుత్ర కుతశ్చాగమనం తవ || 1.26 ||

ఇదానీం శూన్యచిత్తోఽసి గతచిత్తో యథా జనః |
తవేదం ముక్తసంగస్య నోచితం వద కారణం || 1.27 ||

నారద ఉవాచ

అహం తు పృథివీం యాతో జ్ఞాత్వా సర్వోత్తమామితి |
పుష్కరం చ ప్రయాగం చ కాశీం గోదావరీం తథా || 1.28 ||

హరిక్షేత్రం కురుక్షేత్రం శ్రీరంగం సేతుబంధనం |
ఏవమాదిషు తీర్థేషు భ్రమమాణ ఇతస్తతః || 1.29 ||

నాపశ్యం కుత్రచిచ్ఛర్మ మనఃసంతోషకారకం |
కలినాధర్మమిత్రేణ ధరేయం బాధితాధునా || 1.30 ||

సత్యం నాస్తి తపః శౌచం దయా దానం న విద్యతే |
ఉదరంభరిణో జీవా వరాకాః కూటభాషిణః || 1.31 ||

మందాః సుమందమతయో మందభాగ్యా హ్యుపద్రుతాః |
పాఖండనిరతాః సంతో విరక్తాః సపరిగ్రహాః || 1.32 ||

తరుణీప్రభుతా గేహా శ్యాలకో బుద్ధిదాయకః |
కన్యావిక్రయిణో లోభాద్దంపతీనాం చ కల్మషం || 1.33 ||

ఆశ్రమా యవనై రుద్ధాస్తీర్థాని సరితస్తథా |
దేవతాయతనాన్యత్ర దుష్టైర్నష్టాని భూరిశః || 1.34 ||

న యోగీ నైవ సిద్ధో వా న జ్ఞానీ సత్ప్రియో నరః |
కలదావానలేనాద్య సాధనం భస్మతాం గతం || 1.35 ||

అట్టశూలా జనపదాః శివశూలా ద్విజాతయః |
కామిన్యః కేశశూలిన్యః సంభవంతి కలావిహా || 1.36 ||

ఏవం పశ్యన్ కలేర్థోషాన్ పర్యటన్నవనీమహం |
యామునం తటమాపన్నో యత్ర లీలా హరేరభూత్ || 1.37 ||

తత్రాశ్చర్యం మయా దృష్టం శ్రూయతాం తన్మునీశ్వరాః |
ఏకా తు తరుణీ తత్ర నిషణ్ణా భిన్నమానసా || 1.38 ||

వృద్ధౌ ద్వౌ పతితౌ పార్శ్వే నిఃశ్వసంతావచేతనౌ |
శుశ్రూషంతీ ప్రబోధంతీ రుదతీ చ తయోః పురః || 1.39 ||

దశ దిక్షు నిరీక్షంతీ రక్షితారం నిజం వపుః |
వీజ్యమానా శతస్త్రీభిర్బోధ్యమానా ముహుర్ముహుః || 1.40 ||

దృష్ట్వా దూరాద్గతః సోఽహం కౌతుకేన తదంతికం |
మాం దృష్ట్వా చోత్థితా బాలా విహ్వలా చాబ్రవీద్వచః || 1.41 ||

బాలోవాచ
భో భోః సాధో క్షణం తిష్ఠ మచ్చింతామపి నాశయ |
దర్శనం తవ లోకస్య సర్వథాఘహరం పరం || 1.42 ||

బహుధా తవ వాక్యేన దుఃఖశాంతిర్భవిష్యతి |
యదా భాగ్యం భవేద్భూరి భవతో దర్శనం తదా || 1.43 ||

నారద ఉవాచ
కాసి త్వం కావిమౌ చేమా నార్యః కాః పద్మలోచనాః |
వద దేవి సవిస్తారం స్వస్య దుఃఖస్య కారణం || 1.44 ||

బాలోవాచ

అహం భక్తిరితి ఖ్యాతా ఇమౌ మే తనయౌ మతౌ |
జ్ఞానవైరాగ్యనామానౌ కాలయోగేన జర్జరౌ || 1.45 ||

గంగాద్యః సరితశ్చేమా మత్సేవార్థం సమాగతాః |
తథాపి న చ మే శ్రేయః సేవితాయాః సురైరపి || 1.46 ||

ఇదానీం శృణు మద్వార్తాం సచిత్తస్త్వం తపోధన |
వార్తా మే వితతాప్యస్తి తాం శ్రుత్వా సుఖమావహా || 1.47 ||

ఉత్పన్నా ద్రవిడే సాహం వృద్ధిం కర్ణాటకే గతా |
క్వచిత్క్వచిన్మహారాష్ట్రే గుర్జరే జీర్ణతాం గతా || 1.48 ||

తత్ర ఘోరకలేర్యోగాత్పాఖండైః ఖండితాంగకా |
దుర్బలాహం చిరం యాతా పుత్రాభ్యాం సహ మందతాం || 1.49 ||

వృందావనం పునః ప్రాప్య నవీనేవ సురూపిణీ |
జాతాహం యువతీ సమ్యక్స్థరూపా తు సాంప్రతం || 1.50 ||

ఇమౌ తు శయితావత్ర సుతౌ మే క్లిశ్యతః శ్రమాత్ |
ఇదం స్థానం పరిత్యజ్య విదేశం గమ్యతే మయా || 1.51 ||

జరరత్వం సమాయాతౌ తేన దుఃఖేన దుఃఖితా |
సాహం తు తరుణీ కస్మాత్సుతౌ వృద్ధావిమౌ కుతః || 1.52 ||

త్రయాణాం సహచారిత్వాద్వైపరీత్యం కుతః స్థితం |
ఘటతే జరరా మాతా తరుణౌ తనయావితి || 1.53 ||

అతః శోచామి చాత్మానం విస్మయావిష్టమానసా |
వద యోగనిధే ధీమన్ కారణం చాత్ర కిం భవేత్ || 1.54 ||

నారద ఉవాచ

జ్ఞానేనాత్మని పశ్యామి సర్వమేతత్తవానఘే ।
న విషాదస్త్వయా కార్యో హరిః శం తే కరిష్యతి ॥ 1.55 ॥

సూత ఉవాచ

క్షణమాత్రేణ తజ్ఞాత్వా వాక్యమూచే మునీశ్వరః ॥ 1.56 ॥

నారద ఉవాచ

శృణుష్వావహితా బాలే యుగోఽయం దారుణః కలిః ।
తేన లుప్తః సదాచారో యోగమార్గస్తపాంసి చ ॥ 1.57 ॥

జనా అఘాసురాయంతే శార్వదుష్కర్మకారిణః ।
ఇహ సంతో విషీదంతి ప్రహృష్యంతి హ్యసాధవః ।
ధత్తే ధైర్యం తు యో ధీమాన్ స ధీరః పండితోఽథవా ॥ 1.58 ॥

అస్పృశ్యానవలోక్యేయం శేషభారకరీ ధరా ।
వర్షే వర్షే క్రమాజ్ఞాతా మంగలం నాపి దృశ్యతే ॥ 1.59 ॥

న త్వామపి సుతైః సాకం కోఽపి పశ్యతి సాంప్రతం ।
ఉపేక్షితానురాగాంధైర్జర్జరత్వేన సంస్థితా ॥ 1.60 ॥

వృందావనస్య సంయోగాత్పునస్త్వం తరుణీ నవా ।
ధన్యం వృందావనం తేన భక్తిర్పృత్యతి యత్ర చ ॥ 1.61 ॥

అత్రేమౌ గ్రాహకాభావాన్న జరామపి ముంచతః ।
కించిదాత్మసుఖేనేహ ప్రసుప్తిర్మన్యతేఽనయోః ॥ 1.62 ॥

భక్తిరువాచ

కథం పరీక్షితా రాజ్ఞా స్థాపితో హ్యశుచిః కలిః ।
ప్రవృత్తే తు కలౌ సర్వసారః కుత్ర గతో మహాన్ ॥ 1.63 ॥

కరుణాపరేణ హరిణాప్యధర్మః కథమీక్ష్యతే |
ఇమం మే సంశయం చింధి త్వద్వాచా సుఖితాస్మ్యహం || 1.64 ||

నారద ఉవాచ
యది పృష్టస్త్వయా బాలే ప్రేమతః శ్రవణం కురు |
సర్వం వక్ష్యామి తే భద్రే కశ్మలం తే గమిష్యతి || 1.65 ||

యదా ముకుందో భగవాన్ క్షాం త్యక్త్వా స్వపదం గతః |
తద్దినాత్మలిరాయాతః సర్వసాధనబాధకః || 1.66 ||

దృష్టో దిగ్విజయే రాజ్ఞా దీనవచ్ఛరణం గతః |
న మయా మారణీయోఽయం సారంగ ఇవ సారభుక్ || 1.67 ||

యత్ఫలం నాస్తి తపసా న యోగేన సమాధినా |
తత్ఫలం లభతే సమ్యక్కలౌ కేశవకీర్తనాత్ || 1.68 ||

ఏకాకారం కలిం దృష్ట్వా సారవత్సారనీరసం |
విష్ణురాతః స్థాపితవాన్ కలిజానాం సుఖాయ చ || 1.69 ||

కుకర్మాచరణాత్సారః సర్వతో నిర్గతోఽధునా |
పదార్థాః సంస్థితా భూమౌ బీజహీనాస్తుషా యథా || 1.70 ||

విప్రైర్భాగవతీ వార్తా గేహే గేహే జనే జనే |
కారితా కణలోభేన కథాసారస్తతో గతః || 1.71 ||

అత్యుగ్రభూరికర్మాణో నాస్తికా రౌరవా జనాః |
తేఽపి తిష్ఠంతి తీర్థేషు తీర్థసారస్తతో గతః || 1.72 ||

కామక్రోధమహాలోభతృష్ణావ్యాకులచేతసః |
తేఽపి తిష్ఠంతి తపసి తపఃసారస్తతో గతః || 1.73 ||

మనసశ్చాజయాల్లోభాద్ధంభాత్పాఖండసంశ్రయాత్ |
శాస్త్రానభ్యసనాచ్చైవ ధ్యానయోగఫలం గతం || 1.74 ||

పండితాస్తు కలత్రేణ రమంతే మహిషా ఇవ |
పుత్రస్యోత్పాదనే దక్షా అదక్షా ముక్తిసాధనే || 1.75 ||

న హి వైష్ణవతా కుత్ర సంప్రదాయపురఃసరా |
ఏవం ప్రలయతాం ప్రాప్తో వస్తుసారః స్థలే స్థలే || 1.76 ||

అయం తు యుగధర్మో హి వర్తతే కస్య దూషణం |
అతస్తు పుండరీకాక్షః సహతే నికటే స్థితః || 1.77 ||

సూత ఉవాచ

ఇతి తద్వచనం శ్రుత్వా విస్మయం పరమం గతా |
భక్తిరూచే వచో భూయః శ్రూయతాం తచ్చ శౌనక || 1.78 ||

భక్తిరువాచ

సురర్షే త్వం హి ధన్యోఽసి మద్భాగ్యేన సమాగతః |
సాధూనాం దర్శనం లోకే సర్వసిద్ధికరం పరం || 1.79 ||

జయతి జగతి మాయాం యస్య కాయాధవస్తే
వచనరచనమేకం కేవలం చాకలయ్య |
ధ్రువపదమపి యాతో యత్యపాతో ధ్రువోఽయం
సకలకుశలపాత్రం బ్రహ్మపుత్రం నతాస్మి || 1.80 ||

|| ఇతి శ్రీపద్మపురాణే ఉత్తరఖండే శ్రీమద్భాగవతమాహాత్మ్యే
భక్తినారదసమాగమో నామ ప్రథమోఽధ్యాయః ||